

Основною частиною структури є концептуальний аспект, освоївши який викладач може вводити освітньою технологією у процес навчання, пристосовуючи їх до актуальних вимог педагогічної діяльності.

Отож, у сучасній науковій літературі представлено безліч класифікацій освітніх технологій, які відповідають різним умовам систематизації.

Список використаних джерел

1. Дубасенюк О. А. Інноваційні освітні технології та методики в системі професійно-педагогічної підготовки. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: моногр Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. С 14–47

2. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології: навчальний посібник. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.

3. Шевчук С. С. Сучасні освітні технології у професійній підготовці кваліфікованих робітників: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2022. 158 с.

Юлія Рудакевич
студентка 1-го курсу,
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

СИСТЕМНА ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ: ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ

Загальна вимога до організації профілактичної роботи – це підвищення обізнаності та залучення до профілактики всіх учасників освітнього процесу, оскільки до ситуації цькування мають відношення всі. Ефективність профілактики булінгу в освітній організації залежить від того, наскільки вона має системний, а не епізодичний характер [1; 3].

Системна профілактика булінгу реалізується на наступних рівнях: особистісному, груповому, загальношкільному, сімейному. На загальношкільному рівні реалізуються такі напрями профілактики:

- створення сприятливого та безпечного середовища для розвитку та соціалізації особистості учня;
- покращення якості взаємодії всіх учасників освітнього процесу;
- оцінка психологічної комфортності та безпеки освітнього середовища;
- створення та підтримка ефективної роботи служби шкільної медіації (примирення), що спирається у своїй діяльності на відновлювальні технології;
- залучення тих, хто навчається в роботу служби медіації (примирення), у тому числі шляхом формування та навчання у «групах рівних», забезпечення супервізії та допомога «групам рівних»;

- використання медіативного підходу у роботі з дітьми «групи ризику» для створення умов для вибору ненасильницьких стратегій поведінки в ситуаціях напруги і стресу та формування навичок власної поведінки;

- підвищення компетентності педагогічних працівників у питаннях профілактики булінгу та згуртування класних колективів;

- публікація, розміщення та дотримання правил проти булінгу, прийнятих усією школою;

- підтримання високої просоціальної активності школярів (їх навчальні та позанавчальні інтереси, гуртки, професійні захоплення, спорт);

- забезпечення втручання будь-якого зі співробітників школи у ситуацію цькування відразу ж, як тільки вона була помічена.

На груповому рівні (класний колектив) реалізуються такі напрями профілактики:

- діагностика міжособистісних відносин у класах з метою виявлення випадків булінгу;

- проведення спільних заходів, як способу позитивної соціалізації, що дозволяє набути учням досвід у прийнятті рішень, прояви активної життєвої позиції, поважного та чуйного ставлення до потреб оточуючих;

- реалізація профілактичних програм, спрямованих на згуртування класних колективів, зниження конкуренції та навчання дітей навичкам «активної дружби»: поважати один одного та ставитися до інших як до рівних, радіти успіхам інших, відстоювати один за одного, приймати цінність кожного члена колективу; вміти позитивно спілкуватися; вирішувати та врегулювати конфліктні ситуації.

Якщо у молодшій школі тренування цих навичок можна забезпечити під час гри, на перервах, після уроків на заняттях спортом, то в середній частіше використовуються схеми наставництва або консультування із залученням старшокласників [2]. На особистісному рівні реалізуються такі напрями профілактики:

- психокорекційна робота з учням, які мають агресивні, насильницькі та асоціальні прояви;

- психокорекційна робота з учнями;

- проведення процедури медіації та інших відновлювальних технологій з учасниками шкільного цькування;

- під час постановки учасників булінгу на профілактичний облік, реалізація індивідуальних профілактичних програм.

На сімейному рівні реалізуються такі напрями профілактики:

- просвітницька робота з батьками щодо формування їхньої позиції щодо припинення булінгу;

- адресна інформаційно-просвітницька робота з батьками (законними представниками);

– організація зустрічей з батьками дітей, які беруть участь у шкільному цькуванні;

– консультації та тренінги на тему стилів виховання, сімейних конфліктів, психологічних особливостей дітей різного віку.

Можна використовувати в школі пам'ятку для батьків, розмістивши її на інформаційному стенді у фойє та на шкільному сайті. Вона повинна відповідати на запитання:

– що робити, якщо вашу дитину труять;

– як вчинити, якщо вам стало відомо про такий випадок у класі (ваша дитина – спостерігач);

– що робити, якщо дитина – призвідник булінгу.

У роботі педагога-психолога з профілактики булінгу важливе місце займає робота з певними учнями та з класом загалом. До кожного, хто навчається, необхідно знайти свій підхід, підтримувати і допомагати у важкі моменти життя, враховуючи особливості особистості. Педагог-психолог, реалізуючи профілактику булінгу серед тих, хто навчається, особливу увагу повинен приділяти корекції наявних соціальних девіацій, вибудову в класі доброзичливих, дружніх і довірчих відносин. Дуже важливо вибудувати під час спільної роботи у класному колективі відносини, засновані на взаємодопомозі та підтримці.

Отже, для створення безпечного психологічного середовища в освітній організації необхідно поєднати профілактичні заходи в єдину систему. В основному заходи при профілактиці булінгу в освітніх організаціях зводяться до формування певних установок в учнів, а також запровадження правил та норм, спрямованих проти булінгу.

Список використаних джерел

1. Лушпай Л. І. Шкільний булінг як різновид суспільної агресії. *Наукові записки [Нац. ун-ту «Острозька академія»]*. Сер. :Філологічна. 2013. Вип. 33. С. 85–88.

2. Падалка Л., & Смолянко Ю. Актуальні проблеми шкільного булінгу у загальноосвітній школі. *Collection of scientific papers «SCIENTIA»*, (May 27, 2022; Stockholm, Sweden), 2022. С. 118–119.

3. Суденко Ю. Превенція булінгу в освітньому середовищі. *Юридична психологія*, 2020. № 27.2. С. 41–47.

Олександр Сватенков

кандидат педагогічних наук, доцент, докторант

Інститут педагогіки

Національної академії педагогічних наук України

м. Ніжин, Україна

**КОМПЛЕКСНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЄВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИТЯЧОГО ЗАКЛАДУ
ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ**